ВИДАВНИЦТВО
РАНОК

День пам’яті жертв Голодоморів

Таймлайн

ВИДАВНИЦТВО РАНОК

Таймлайн пам’яті

Голод 1921–1923 рр.

1920–1921 рр.
продрозкладка: примусове вилучення хліба

→ у селян забирали зерно, зокрема й насіннєве

1921 р.
посуха й неврожай на півдні України

← найбільше постраждали Запорізька, Донецька, Миколаївська та Одеська губернії

1921–1922 рр.
хліб вивозять з України до Росії

→ голод на півдні України тривалий час замовчували

1922 р.
допомога АРА та міжнародних організацій

← водночас радянська влада продовжувала вивозити зерно за кордон

Перший голодомор. За різними оцінками, голод 1921–1923 рр. забрав від кількасот тисяч до понад мільйона життів.

ВИДАВНИЦТВО
РАНОК

Таймлайн пам’яті

Директиви влади

1929 р.
початок насильної колективізації

→ вилучення знарядь праці та зерна

07.08.1932 р.
Закон "Про п'ять колосків"

← встановлення смертної кари за збір колосків

1932 р.
введення “чорних дошок”

→ повна блокада десятків сіл, вилучення всіх запасів продовольства

1933 р.
УСРР забороняє виїзд голодуючих селян

← офіційне заперечення голоду

ВИДАВНИЦТВО
РАНОК

Архівні фото

Голодомор на Чернігівщині. Фото Миколи Боканя

Здача хліба державі селянами Баришівського р-ну Київської округи

ВИДАВНИЦТВО
РАНОК

Таймлайн пам’яті

Опір населення

1929 р.
перші повстання та втечі селян

селяни намагаються втекти до міст і сусідніх республік

серпень 1932 р.
спроби саботажу та родинна підтримка

створення таємних схованок (ям) для зерна

жовтень 1932 р.
початок масової смертності

Люди залишають домівки в пошуках їжі

1933 р.
Найвища смертність

щоденні записи в щоденниках про смерті

ВИДАВНИЦТВО
РАНОК

Архівні фото

Мітинґ селян за часів колективізації (Слобожанщина, поч. 1930-х років)

Незгодні з планами хлібозаготівлі: супротив під час Голодомору на Кіровоградщині

ВИДАВНИЦТВО
РАНОК

Таймлайн пам’яті

Реакція Заходу

1929 р.
перші тривожні сигнали та чутки про голод у західній пресі

заперечення голоду радянською владою

серпень 1932 р.
посольства західних країн переважно ігнорують або не вірять чуткам

починається дипломатична ізоляція українських територій

листопад 1933 р.
Ґарет Джонс (британський журналіст) починає збирати інформацію

журналіст Ґарет Джонс таємно проривається в Україну

1933 р.
Публікації в європейській пресі, що ламають стіну мовчання

свідоцтва про голод публікуються у британській пресі

ВИДАВНИЦТВО
РАНОК

Архівні фото

Фотографія Ґарета Джонса з публікації Василя Марочка у газеті “Дзеркало тижня

Перші свідчення про голод були опубліковані в британській пресі

Friday, March 31, 1933 THE EVENING

FAMINE RULES RUSSIA

The 5-year Plan Has Killed the Bread Supply

By GARETH JONES

Mr. Jones is one of Mr. Lloyd George's private secretaries. He has just returned from an extensive tour on foot in Soviet Russia. He speaks Russian fluently—and here is the terrible story the peasants told him.

MR. GARETH JONES.

"The cattle have nearly all died. How can we feed the cattle when we have only fodder to eat ourselves?"

"And your horses?" was the question asked in every village I visited. The

ВИДАВНИЦТВО РАНОК

Таймлайн пам’яті

Голод 1946–1947 рр.

1946 р.
посуха й неврожай

влада не зменшує плану хлібозаготівель

мільйони сільських мешканців залишилися без хліба за картками

вересень 1946 р.
скорочення карткового постачання

1946–1947 рр.
вивезення зерна за кордон

хліб постачали до країн Східної Європи, поки в Україні люди помирали

за дрібні крадіжки зерна засуджували на роки ув’язнення

04.06.1947 р.
указ про відповідальність за розкрадання майна

Третій голодомор. Пік голоду припав на зиму й весну 1947 р. За оцінками істориків, загинуло близько мільйона людей.

Щороку в четверту суботу листопада Україна вшановує пам’ять жертв усіх голодоморів.

ВИДАВНИЦТВО РАНОК

Таймлайн пам’яті

Сучасність

1993 р.
Указ Президента про підтримку ініціативи щодо відзначення Дня пам'яті жертв Голодомору

публікація свідчень очевидців Голодомору

офіційне встановлення Дня пам'яті жертв Голодомору на четверту суботу листопада

1998 р. -
Національний День пам'яті

28 листопада 2006 р
Верховна Рада України визнає Голодомор Геноцидом Українського народу

відкриття Національного музею Голодомору-геноциду в Києві

Сьогодення
створення відкритих баз даних свідчень і документів

цифровізація архівів та визнання Голодомор - геноцидом десятками країн

ВИДАВНИЦТВО
РАНОК

Аналітична Майстерня

Завдання 1
Розслідування злочинів радянської влади

На основі положень Закону від 7 серпня 1932 р. ("Про п'ять колосків") обґрунтуйте три ключові аргументи, які доводять, що цей закон був інструментом геноциду.

Завдання 2
Голос, який не згас

- дослідіть біографію та діяльність журналіста Ґарета Джонса .
- схарактеризуйте його внесок у поширення правди про Голодомор.
- обґрунтуйте, чому його свідчення були ігноровані багатьма західними політиками та ЗМІ, і хто намагався дискредитувати його дані.

ВИДАВНИЦТВО
РАНОК

Кінохроніка Голодомору

Документальні фільми :

- Голодомор. Забутий геноцид, (2013)
- Радянська історія, (2008)
- Українська ніч 33-го, (1994)
- Голод до правди, (2017)
- 10.5, (2021)

Художні фільми

- Голод-33, (1991)
- Ціна правди, (2019)
- Поводир, (2014)
- Червоне намисто, (2016)

